

Երեւանի մամուլի ակումբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌՈՒՍՏԱՍԿԱԼԻՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայաստանի հեռուստաալիքների մոնիտորինգն իրականացվել է մեկ ամիս՝ 2005 թվականի փետրվարի 1-ից 28-ը, Երեւանի մամուլի ակումբի՝ Բաց հասարակության ինստիտուտի Մարդու իրավունքների եւ կառավարման դրամաշնորհային ծրագրի աջակցությամբ իրականացվող «Հայաստանում ժողովրդավարական բարեփոխումների մոնիտորինգ» ծրագրի շրջանակներում:

Մոնիտորինգի խումբը. համակարգող՝ Էլինա Պողոսբեկյան, դիտարկողներ՝ Արմինե Սուքիասյան, Սեդա Շիգանյան, Գոհար Հովսեփյան, Ռուբեն Շխիկյան, Ալեքսանդր Իլոյան:

Մոնիտորինգը նպատակ ուներ՝ քանակական տվյալներ ստանալու եւ վերլուծելու միջոցով պարզել.

- երկրի եւ աշխարհի առավել նշանակալից հասարակական-քաղաքական իրադարձությունների նկատմամբ Հայաստանի առաջատար հեռուստաընկերությունների ուշադրության աստիճանը,
- թեմաների հեռուստատեսային ընդգրկման եւ լուսաբանման համապատասխանությունը դրանց իրական հրատապությանն ու հեռուստադիտողների պահանջարկին,
- առաջատար հեռարձակվող ՉԼՄ-ների կողմից՝ հասարակության տեղեկատվական պահանջմունքները բավարարելու իրենց առաքելությունը կատարելու մակարդակը,
- հեռուստաեթերում կարելորագույն հասարակական-քաղաքական հիմնախնդիրների վերաբերյալ տարբեր տեսակետների ներկայացվածության աստիճանը:

Մոնիտորինգի են ենթարկվել Հայաստանի 5 հեռարձակվող ՉԼՄ-ների (4 համազգային հեռուստաընկերություն. Հայաստանի հանրային հեռուստատեսություն («Հ1»), «ԱԼՄ», «Արմենիա», Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք («Հ2») եւ 1 տեղական հեռուստաընկերություն՝ Երեւանում եւ Գյումրիում հեռարձակվող «Շանթը», դիտարկվել են վերջինիս երեւանյան ծրագրերը) լրատվական ծրագրերի հիմնական թողարկումները, լրատվական-վերլուծական ծրագրերը եւ

հասարակական-քաղաքական հաղորդումները: Հեռուստաալիքների ընտրության հիմնական չափանիշը ընդգրկվող լսարանի մեծությունն էր (հետագոտված հեռուստաալիքների եւ ծրագրերի ցուցակն ու համառոտ բնութագիրը՝ ստորել):

II. ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ՄԵԹՈԴՈԼՈԳԻԱՆ

Մոնիտորինգի մեթոդոլոգիան տարբեր էր՝ կախված հետագոտվող ծրագրերի/հաղորդումների տեսակից:

Ա. ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ-ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Լրատվական եւ լրատվական-վերլուծական ծրագրերի հետագոտության մեթոդոլոգիան ներառում էր.

- հեռուստաընկերության լրատվական ծրագրի յուրաքանչյուր հիմնական թողարկման, յուրաքանչյուր լրատվական-վերլուծական ծրագրի հեռուստանյութերի (բացառությամբ եղանակի տեսության, առեւտրային գովազդի, այդ թվում՝ հայտարարությունների, հեռուստածրագրերի ծանուցումների եւ այլն) ընդհանուր քանակի հաշվարկը (բացարձակ թվերով),

- հեռուստաընկերության լրատվական ծրագրի յուրաքանչյուր հիմնական թողարկման, յուրաքանչյուր լրատվական-վերլուծական ծրագրի հեռուստանյութերի (բացառությամբ եղանակի տեսության, առեւտրային գովազդի, այդ թվում՝ հայտարարությունների, հեռուստածրագրերի ծանուցումների եւ այլն) ընդհանուր ժամանակային տեւողության հաշվարկը (վայրկյաններով),

- հաղորդման մեջ հեռուստանյութերի հաջորդականության արձանագրումը,
- յուրաքանչյուր հեռուստանյութի թեմատիկայի արձանագրումը,
- յուրաքանչյուր հեռուստանյութի տեւողության արձանագրումը (վայրկյաններով),
- ընդհանուր թեմաներով նյութերի խմբավորումը միատեսակ ձեւակերպման տակ (որոշակի դեպքերում բովանդակությամբ եւ նշանակությամբ մոտ նյութերը խմբավորվել են մեկ թեմայի մեջ),

- ընթացիկ, խրոնիկայի բնույթ ունեցող եւ փորձագետների կողմից հրատապների թվում չնշված իրադարձությունների միավորումը ընդհանուր թեմատիկ բլոկներում (ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցեր, ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեություն, ՀՀ-ում մշակույթի եւ գիտության բնագավառի իրադարձություններ եւ այլն):

Հեռուստանյութ է համարվել

Եթերի՝ թեմատիկ, կառուցվածքային եւ ձեւավորման առումով առանձնացված միավորը, այսինքն.

- ա. լրատվական ծրագրի առանձին սյուժեն,
- բ. հաղորդավարական տեքստով փոխանցվող առանձին լրատվական հաղորդագրությունը,
- գ. տարբեր թեմաներ/խնդիրներ շոշափող հաղորդման թեմատիկ առումով առանձնացված մասը (բաժինը, սյուժեն),
- դ. տարբեր թեմաներ/խնդիրներ շոշափող հեռուստահարցազրույցի՝ թեմատիկ առումով առանձնացված հարցն ու դրա պատասխանը,
- ե. հաղորդումը կան հարցազրույցը, որը շոշափում էր մեկ թեմա/խնդիր, չի մասնատվել եւ դիտարկվել է իբրեւ միասնական նյութ,
- զ. սյուժենների ծանուցումները դիտարկվել են իբրեւ այն նյութի մի մաս, որին վերաբերել են,

Է. վերնագիրը (ենթավերնագիրը), լիդը, հաղորդավարական տեքստը, որոնք նախորդել են հեռուստասյուժեին (ռեպորտաժին եւ այլն), դիտարկվել են իբրեւ տվյալ սյուժեի (ռեպորտաժի եւ այլն) մաս:

Բ. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

հասարակական-քաղաքական ծրագրերի հետազոտության մեթոդաբանական ներառում էր.

- հաղորդման հիմնական մասնակիցների արձանագրումը՝ նշելով յուրաքանչյուր մասնակցի անունը, ազգանունը, պաշտոնը (զբաղմունքը),
- հաղորդման մեջ քննարկվող թեմաների հաջորդականության արձանագրումը,
- հաղորդման թեմայի (թեմաների) արձանագրումը:

III. ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾ ՀԵՌՈՒՄՏԱԿԱԼ ԻՔՆԵՐԻ ԵՎ

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆ ՈՒ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ («Հ1») - Հանրային հեռուստառադիոընկերություն: Հիմնադրվել է 2001 թվականին: Ղեկավար մարմինը Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդն է: Օրական հեռարձակումը՝ 19 ժամ:

«Հ1»-ում դիտարկվել են՝ հիմնական լրատվական «**Հայլուր**» ծրագիրը եւ կիրակնօրյա «**360 աստիճան**» լրատվական-վերլուծական ծրագիրը, «**5-րդ անիվ**» հասարակական-քաղաքական հաղորդումը:

«**Հայլուր**» լրատվական ծրագիրը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 7 օր. երկուշաբթիից-ուրբաթ՝ օրական 8 անգամ, շաբաթ օրերին՝ 3 անգամ, կիրակի օրերին՝ 1 անգամ: Դիտարկման առարկա են եղել «Հայլուրի» ժամը 21:00-ի հիմնական թողարկումները: Դիտարկվող ժամանակահատվածում եղել է 24 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 592 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 58716 վայրկյան:

«**360 աստիճան**» լրատվական-վերլուծական ծրագիրը եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական մեկ անգամ (կիրակի), ժամը 20-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «360 աստիճան»-ի 4 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 26 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 10825 վայրկյան:

«**5-րդ անիվ**» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական մեկ անգամ (երկուշաբթի), ժամը 22-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «5-րդ անիվ»-ի 4 թողարկում:

«**ԱԼՄ**» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 2000 թվականին: Հիմնադիրն է «ԱԼՄ հոլդինգ»-ի նախագահ Տիգրան Կարապետյանը: Օրական հեռարձակումը՝ 20 ժամ:

«ԱԼՄ»-ում դիտարկվել են՝ հիմնական լրատվական «**Օրեցօր**» ծրագիրը եւ դրա կիրակնօրյա լրատվական-վերլուծական թողարկումը, «**Հարցի արժեքը**» եւ «**Դիրքորոշում**» հասարակական-քաղաքական հաղորդումները:

«Օրեցօր» լրատվական ծրագիրը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 6 օր. (երկուշաբթիից-շաբաթ)՝ օրական 4 անգամ: Դիտարկման առարկա են եղել «Օրեցօրի» ժամը 20:00-ի հիմնական թողարկումները: Դիտարկվող ժամանակահատվածում եղել է 24 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 309 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 34068 վայրկյան:

«Օրեցօր»-ի կիրակնօրյա լրատվական-վերլուծական թողարկումը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական մեկ օր, ժամը 17:00-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 4 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 41 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 6325 վայրկյան:

«Ջարդի արժեքը» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական երկու անգամ (երեքշաբթի եւ շաբաթ), ժամը 21:30-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «Ջարդի արժեքի»-ի 8 թողարկում:

«Դիրքորոշում» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական մեկ օր (հինգշաբթի), ժամը 21:30-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «Դիրքորոշման» 4 թողարկում:

«ԱՐՄԵՆԻԱ» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 1998 թվականին: Հիմնադիրներն են՝ «Կաֆեսյան» ընտանեկան հիմնադրամը եւ «Սարգսյանների ընտանիք» հիմնադրամը: Օրական հեռարձակումը՝ 24 ժամ:

«Արմենիայում» դիտարկվել են՝ հիմնական լրատվական **«Ժամը»** եւ լրատվական-վերլուծական **«Էքսպրես»** ծրագրերը ու **«Իրականում»** հասարակական-քաղաքական հաղորդումը:

«Ժամը» լրատվական ծրագիրը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 7 օր. երկուշաբթիից-շաբաթ՝ օրական 6 անգամ, կիրակի օրերին՝ 1 անգամ: Դիտարկման առարկա են եղել «Ժամը» լրատվականի 20:30-ի հիմնական թողարկումները: Դիտարկվող ժամանակահատվածում եղել է 28 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 267 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 37909 վայրկյան:

«Էքսպրես» լրատվական-վերլուծական թողարկումը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 5 օր (երկուշաբթիից - ուրբաթ), ժամը 22:40-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 20 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 388 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 29597 վայրկյան:

«Իրականում» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական 5 օր (երկուշաբթիից - հինգշաբթի, շաբաթ), ժամը 19:30-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 20 թողարկում:

ՀԱՅԿՎԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԵՌՈՒՍՏԱԿԻՔ («Հ2») - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 1998 թվականին: Հիմնադիրները մասնավոր անձինք են: Օրական հեռարձակումը՝ 18 ժամ:

«Հ2»-ում դիտարկվել են՝ հիմնական լրատվական **«Լրաբեր»** ծրագիրը, լրատվական-վերլուծական **«Կիրակնօրյա լրաբեր»** ու **«Շաբաթօրյա ռեպորտաժ»** ծրագրերը, «Խոսքի իրավունք» ու «Օջախ» հասարակական-քաղաքական հաղորդումները, ինչպես նաեւ՝ հասարակական-քաղաքական «Չորրորդ ստուդիա»-ն:

«Լրաբեր» լրատվական ծրագիրը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 6 օր. երկուշաբթի՝ օրական 3 անգամ, երեքշաբթիից շաբաթ՝ օրական 5 անգամ:

Դիտարկման առարկա են եղել «Լրաբերի» ժամը 23:00-ի հիմնական թողարկումները: Դիտարկվող ժամանակահատվածում եղել է 24 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 434 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 45403 վայրկյան:

«Կիրակնօրյա լրաբեր» լրատվական-վերլուծական թողարկումը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 1 անգամ, ժամը 21:00-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «Կիրակնօրյա լրաբեր»-ի 4 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 24 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 5713 վայրկյան:

«Շաբաթօրյա ռեպորտաժ» լրատվական-վերլուծական թողարկումը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 1 անգամ, ժամը 20:40-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է «Շաբաթօրյա ռեպորտաժ»-ի 4 թեմատիկ թողարկում, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 3660 վայրկյան:

«Խոսքի իրավունք» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական 1 անգամ (կիրակի), ժամը 21:30-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 2 թողարկում:

«Օջախ» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «թոք-շոու») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական 1 անգամ (ուրբաթ), ժամը 21:30-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 4 թողարկում:

«Չորրորդ ստուդիա»-ն եթեր էր հեռարձակվում իբրեւ «Լրաբերի» եւ «Կիրակնօրյա լրաբեր»-ի հասարակական-քաղաքական հատված (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում»): Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 4 թողարկում:

«ՇԱՆԹ» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 1994 թվականին: Հիմնադիր՝ Արթուր Եզեկյան: Օրական հեռարձակումը՝ 19 ժամ:

«Շանթում»-ում դիտարկվել են՝ հիմնական լրատվական **«Հորիզոն»** ծրագիրը, **«Հեռանկար»** ու **«Երկրորդ հայացք»** հասարակական-քաղաքական հաղորդումները:

«Հորիզոն» լրատվական ծրագիրը եթեր է հեռարձակվել շաբաթական 6 օր (երկուշաբթիից - շաբաթ), օրական 8 անգամ: Դիտարկման առարկա են եղել «Հորիզոնի» ժամը 22:00-ի հիմնական թողարկումները: Դիտարկվող ժամանակահատվածում եղել է 24 թողարկում: Մոնիտորինգի ողջ ընթացքում ընդհանուր առմամբ հետազոտվել է 325 նյութ, որոնց ընդհանուր տեւողությունը կազմել է 47892 վայրկյան:

«Հեռանկար» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «հյուր տաղավարում») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական 5 օր (երկուշաբթիից - ուրբաթ), ժամը 23:00-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 20 թողարկում:

«Երկրորդ հայացք» հասարակական-քաղաքական ծրագիրը (ժանրը՝ «թոք-շոու») եթեր էր հեռարձակվում շաբաթական 1 անգամ (կիրակի), ժամը 22:45-ին: Դիտարկվող ժամանակաշրջանում եղել է դրա 4 թողարկում:

IV. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Առաջատար հեռարձակվող ՉԼՄ-ների կողմից հասարակության տեղեկատվական պահանջմունքները բավարարելու մակարդակը պարզելու համար, հեռուստաալիքների մոնիտորինգին զուգահեռ 2005 թվականի փետրվարի 1-ից մինչև փետրվարի 28-ը տարբեր ոլորտների ներկայացուցիչների շրջանում իրականացվել է փորձագիտական հարցում:

Հարցմանը մասնակցել է 10 մարդ.

Լեւոն Բարսեղյան - Լրագրողների «Ասպարեզ» ակումբի խորհրդի նախագահ,
Կարեն Բեքարյան - «Եվրոպական ինտեգրացիա» հասարակական
կազմակերպության ղեկավար,

Նինա Կեւորկովա - Ռուս-հայկական (Սլավոնական) պետական համալսարանի
«Սոցիալ-մշակութային սերվիս եւ տուրիզմ» ֆակուլտետի ղեկան,

Մարինա Գրիգորյան - ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի
տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնի ղեկավար,

Ստեփան Գրիգորյան - Գլոբալացման եւ տարածաշրջանային
համագործակցության վերլուծական կենտրոնի ղեկավար,

Կարինե Խոդիկյան - դրամատուրգ, հրապարակախոս, ՀՀ մշակույթի եւ
երիտասարդության հարցերի նախարարի տեղակալ,

Իդա Մարտիրոսյան - «Զաղաքական մոդելավորում» տեղեկատվական-
վերլուծական կենտրոնի տնօրեն, Հայաստանի Զրիստոնեա-դեմոկրատական
միության փոխնախագահ,

Աշոտ Մելիքյան - Խոսքի ազատության պաշտպանության կոմիտեի նախագահ,

Իզաբելա Սարգսյան - «Երիտասարդությունը հանուն ժողովրդավարության»
հասարակական կազմակերպության համանախագահ,

Արթուր Սաքունց - Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի
գրասենյակի ղեկավար, «Զաղաքացիական նախաձեռնություն» թերթի խմբագիր:

Պայմանականորեն «փորձագետներ» անվանված մարդկանց խմբի ընտրությունը
կատարվել է այն անձանց թվից, ովքեր իրենց մասնագիտական գործունեության
բերումով ուշադրությամբ հետեւում են ՉԼՄ-ներին եւ ներկայացնում են,
հիմնականում, հումանիտար-հասարակական բնագավառը: Դրանց թվում կան
ինչպես ոչ կառավարական կազմակերպությունների, այնպես էլ պետական
հատվածի ներկայացուցիչներ, ովքեր, ընդամեն, անմիջականորեն կապված չեն
Հայաստանի քաղաքական թատերաբեմի գլխավոր գործիչների շրջանակի հետ:
Որոշակի չափով հաշվի է առնվել նաեւ սեռային (5 տղամարդ եւ 5 կին), տարիքային
(21-50 տարեկան) եւ աշխարհագրական (Երեւան, Գյումրի, Վանաձոր)
հավասարակշռությունը:

Փորձագետները հետեւում էին աշխարհում եւ Հայաստանում կատարվող
իրադարձություններին եւ պատասխանում էին **«Անցյալ շաբաթվա որ երեք
իրադարձություններն են ձեր կարծիքով ամենակարեւորները եղել»** հարցին:

Յուրաքանչյուր փորձագետ իրադարձության (թեմայի) առաջնայնությունը
գնահատում էր 3 - 1 սանդղակով: Հեռուստաալիքներով իրադարձության
լուսաբանման հետ համեմատելու համար հիմք էր ընդունվում փորձագետների նշած
յուրաքանչյուր թեմայի գումարային միավորը:

Փորձագետների կողմից իբրեւ առավել հրատապ նշված
իրադարձությունների/թեմաների ձեւակերպումները, համադրելի դարձնելու համար,
համապատասխանեցվել են հեռուստաալիքների մոնիտորինգի ժամանակ
արձանագրված իրադարձությունների/թեմաների ձեւակերպումներին (որոշակի
դեպքերում բովանդակությամբ եւ նշանակությամբ մոտ նյութերը խմբավորվել են
մեկ թեմայի մեջ):

V. ՀԵՌՈՒՄՏԱԿԱԼԻՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՐՑՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆ

Համադրելի նյութ ստանալու համար փորձագետների հարցման արդյունքներն ու յուրաքանչյուր հեռուստաալիքի լրատվական, լրատվական-վերլուծական եւ հասարակական-քաղաքական հաղորդումների մոնիտորինգի տվյալները ամփոփվում էին ամեն շաբաթ:

VI. ՀԵՌՈՒՄՏԱԿԱԼԻՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՐՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԿՏՐՎԱԾՔՈՎ

Ստորել ներկայացվում է փորձագետների հարցման եւ յուրաքանչյուր հեռուստաալիքի մոնիտորինգի արդյունքների համառոտ համեմատական վերլուծությունը՝ շաբաթական կտրվածքով:

1-6 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, 2005 թ.

ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՐՑՈՒՄ

Փետրվարի 1-ից 6-ի ընթացքում փորձագետներն ընդհանուր առմամբ նշել են 17 իրադարձություն, որոնցից առաջին հնգյակում են՝

1. Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները (25 միավոր),
2. ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ (7 միավոր),
3. Խորհրդարանական ընտրություններն Իրաքում եւ հետընտրական իրավիճակը (5 միավոր),
4. ԵՆԽՎ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցը եւ դրա արձագանքները (3 միավոր),
5. ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին (3 միավոր):

Փորձագետների իբրեւ առաջնային նշած մյուս իրադարձությունները հավաքել են 2-ից 1 միավոր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայլուր» լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումներում եւ «360 աստիճան» լրատվական-վերլուծական ծրագրում փետրվարի 1-ից 6-ը առավել մեծ ուշադրության արժանացել է այն թեման, որը փորձագետները նշել էին իբրեւ գլխավոր՝ «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները»: Դրան հատկացվել է 1301 վայրկյան:

Փորձագետների կարծիքով շաբաթվա երկրորդ եւ երրորդ թեմաները՝ «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ» եւ «Խորհրդարանական ընտրություններն Իրաքում եւ հետընտրական իրավիճակը» «Հ1»-ի դիտարկված եթերաժամերին համապատասխանաբար 17-րդ (258 վրկ.) եւ 50-րդ (28 վրկ.) տեղերում էին: Այլ խոսքով՝ Իրաքի ընտրություններին

հատկացվել էր կես բաժնից էլ պակաս ժամանակ, ինչն ակնհայտորեն անբավարար է լսարանին տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Եվ թեպետ Իրաքի այլ իրադարձությունների լուսաբանմանը հատկացվել է 132 վրկ., դրանք եղել են այդ երկրում ահաբեկչական գործողությունների մասին կարճ հաղորդագրություններ, որոնք չեն առնչվել հետընտրական համատեքստին, ինչը, ավելի շուտ, հեռուստադիտողի համար դժվարացրել է Իրաքում ընդհանուր իրավիճակի ընկալումը:

Փորձագետների հարցմամբ 4-5-րդ տեղը զբաղեցրած «Ես ԽՎ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեկո Աթկինսոնի զեկույցը եւ դրա արձագանքները» թեման «Հ1»-ում 7-րդ տեղում է (634 վրկ.): Բացի այս, ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացին առնչվող մյուս նյութերը 439 վայրկյան լուսաբանում են ունեցել:

«ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին» թեման, որ նախորդի հետ բաժանել էր 4-5-րդ տեղերը, չի շեշտվել «Հ1»-ի լրատվական ծրագրերում: Նույնը վերաբերում է նաեւ փորձագետների ուշադրությանն արժանացած այլ միջազգային թեմաներին, մասնավորապես՝ «Շամիլ Բասաեւի հարցազրույցը բրիտանական «Կանալ 4» հեռուստաընկերությանը» եւ «Ռուսաստանի՝ Փարիզյան ակումբին պարտքի մեծ մասի ժամկետից շուտ մարումը»:

Փորձագետներից մեկի՝ իբրեւ կարելոթյամբ երկրորդը նշած «Խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակցությունների Ազգային ժողով վերադառնալու խնդիրը» շաբաթվա ընթացքում «Հ1»-ի առավել շատ լուսաբանած թեմաների տասնյակում է՝ գրավելով 6-րդ տեղը (779 վրկ.):

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի խոսնակ Ժան-Լուի Դեբրեի՝ Թուրքիա կատարած այցի ընթացքում արած առաջարկությունը՝ հայերի ցեղասպանության խնդրով ՄԱԿ-ի, ՆԱՏՕ-ի, Եվրոպայի խորհրդի եւ Շվեյցարիայի անկախ փորձագետների հետազոտություն անցկացնելու վերաբերյալ՝ լուսաբանվել է «Հ1»-ի լրատվական եթերում, թեպետ փորձագետներն այդ թեման իբրեւ առաջնային առանձնացրել են հաջորդ ժամանակաշրջանի (փետրվարի 7-13) հարցման մեջ: Այլ կերպ ասած՝ «Հ1»-ի՝ այդ թեմային անդրադառնալը նախորդել է դրա նկատմամբ հասարակական հետաքրքրությանը:

Ընդհանուր առմամբ, «Հ1»-ում լրատվական լուսաբանումը բնութագրվում է հատուկ ուշադրությամբ պաշտոնական հաղորդագրություններին, Հայաստանի եւ աշխարհի իրադարձությունների խրոնիկային՝ առաջնահերթ հետաքրքրություն ներկայացնող թեմաների թույլ շեշտադրմամբ:

Լրատվական թողարկումներում առանցքային թեմաների շեշտման նման բացակայությունը հատկապես զգալի է, քանի որ շաբաթվա, ամսվա հրատապ խնդիրները հազվադեպ են դառնում «մեկնաբանական» ծրագրերի առարկա: Վերջիններս, մասնավորապես՝ շաբաթական հասարակական-քաղաքական «5-րդ ալիք» հաղորդումը, իր պրոֆիլին համապատասխան, անդրադառնում է ընդհանուր բնույթի, օպերատիվ իրադարձություններին չառնչվող թեմաների:

«ԱԼՄ»

«Օրեցօր» լրատվական ծրագրում եւ նրա կիրակնօրյա լրատվական-վերլուծական թողարկման մեջ փետրվարի 1-ից 6-ն ընկած ժամանակաշրջանում ամենից շատ

ուշադրություն է նվիրվել այդ հեռուստաընկերության սեփականատեր Տիգրան Կարապետյանի՝ Հայաստանի մարզեր կատարած այցելություններին (1142 վրկ.):

Հաջորդ երկու տեղերում ընթացիկ իրադարձություններն արտացոլող թեմաներն են. ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցեր (1093 վրկ.), խրոնիկա, Հայաստանի մարզերի իրավիճակ (697 վրկ.):

Այդ ժամանակաշրջանի համար փորձագետների կողմից իբրեւ առավել նշանակալի նշված թեմաները՝ «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները», «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ», համապատասխանաբար 10-րդ (348 վրկ.) եւ 19-րդ (135 վրկ.) տեղում են:

Փորձագետների կողմից չորրորդը նշված «ԵՂ ՂՎ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցն ու դրա արձագանքները» թեման չորրորդն էր «ԱԼՄ»-ի նորությունների թողարկումներում (646 վրկ.): Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը վերաբերող նյութերը 8-րդ տեղում են (423 վրկ.):

«Խորհրդարանական ընտրություններն Իրաքում եւ հետընտրական իրավիճակը» եւ «ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին» թեմաները փետրվարի առաջին շաբաթվա «Օրեցօրի» ուշադրության առարկա չեն դարձել: Ուշադրության չի արժանացել նաեւ փորձագետների նշած «Հոմի Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի հիվանդությունը» թեման:

Փորձագետների նշած այլ թեմաներից «Խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակցությունների ՀՀ ԱԺ վերադառնալու խնդիրը» հինգերորդն էր նորությունների ծրագրի թեմաների շարքում՝ 612 վայրկյան:

Այստեղ եւ հետագայում անհրաժեշտ է հաշվի առնել, որ միջազգային թեմատիկան հիմնականում լուսաբանվում է «Երկրագնդի զարկերակը» հաղորդման մեջ, որը եթեր է հեռարձակվում «Օրեցօրի» թողարկումներից հետո եւ չի հանդիսացել սույն մոնիտորիզի առարկա: Սրանով, հավանաբար, պետք է բացատրել «Օրեցօրի» անբավարար ուշադրությունը արտասահմանյան իրադարձություններին:

«ԱԼՄ»-ի հասարակական-քաղաքական «Հարցի արժեքը» եւ «Դիրքորոշում» հաղորդումները աչքի են ընկնում քննարկվող հարցերի լայն շրջանակով: Դրանցում հանդիպում էին նաեւ փորձագետների նշած որոշ թեմաներ: Սակայն դա էականորեն չէր փոխհատուցում լրատվական թողարկումներում այդ թեմաների նկատմամբ ուշադրության անբավարարությունը:

«ԱՐՄԵՆԻԱ»

Փետրվարի 1-6-ի «Ժամը» լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումներում փորձագետների կողմից առաջին հնգյակում նշված թեմաներից միայն երկուսն են լրատվական լուսաբանումների վերին հորիզոնականներում. «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները»՝ 4-րդ տեղ (473 վրկ) եւ «Եւ ԽՎ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցը եւ դրա արձագանքները»՝ 7-րդ տեղ (435 վրկ.): «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ» թեման 26-րդ տեղում է (108 վրկ.), իսկ « որի իրադարանական ընտրություններն Իրաքում եւ հետընտրական իրավիճակը» թեման՝ 27-րդ (107 վրկ.):

Վերը նշված բոլոր թեմաներից ամենից առաջ է «Խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակցությունների ՀՀ ԱԺ վերադառնալու խնդիրը», որ նույնպես առանձնացրել էին փորձագետները: Այն «Ժամը» լրատվականում գրավել է 3-րդ տեղը (493 վրկ.): Իսկ ամենից շատ լուսաբանվել են ընթացիկ իրադարձությունները ներկայացնող թեմաները՝ ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցերը (763 վրկ.) եւ մայրաքաղաքային կյանքի խրոնիկան (591 վրկ.):

Փորձագետների կողմից կարելու համարված թեմաներից «Ժամը», ինչպես որ դիտարկված մյուս լրատվական ծրագրերի մեծամասնությունը, ուշադրության չի արժանացրել «ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին», «Շամիլ Բասաեւի հարցազրույցը բրիտնական «Կանալ 4» հեռուստաընկերությանը» ու «Ռուսաստանի՝ Փարիզյան ակումբին պարտքի մեծ մասի ժամկետից շուտ մարումը»: Եվ, ինչպես «ԱԼՄ»-ում, «Արմենիայի» հիմնական լրատվական թողարկման մեջ բացակայել են Հռոմի Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի հիվանդության մասին նյութերը, մի թեմա, որը փորձագետները նույնպես նշել էին: Այսպիսով, չի կարելի ասել, թե ծրագիրը հնարավորություն է տվել բավարար չափով տեղեկանալ առավել իրատապ իրադարձություններին: Միաժամանակ, ուշադրություն է գրավում «Ժամը» ծրագրում տարբեր թեմաներին հատկացված էթերաժամանակի ծավալների փոքր տարբերությունը:

«Ժամը» ծրագրում հրատապ թեմաներին անհրաժեշտ ուշադրության բացակայությունը որոշ, սակայն ոչ բավարար, չափով փոխհատուցվել է հեռուստաալիքի մյուս՝ «Էքսպրես» ծրագրում, որը միավորում է լրատվությունն ու մեկնաբանությունը: Փետրվարի 1-ից 6-ի ժամանակահատվածում նրանում, մասնավորապես, լուսաբանվել են «Շամիլ Բասաեւի հարցազրույցը բրիտնական «Կանալ 4» հեռուստաընկերությանը», «Ռուսաստանի՝ Փարիզյան ակումբին պարտքի մեծ մասի ժամկետից շուտ մարումը», Հռոմի Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի հիվանդությունը, իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության կարգավորման գործընթացը, այսինքն՝ այն թեմաները, որոնք փորձագետները կարելու են համարել եւ որոնք դուրս են մնացել «Ժամը» լրատվականի ուղղակի լուսաբանումից:

«Իրականում» հասարակական-քաղաքական հաղորդումը, որպես կանոն, նվիրվում էր հասարակության համար կարելու, սակայն ոչ միշտ հրատապ իրադարձություններին վերաբերող թեմաներին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԵՌՈՒՍԱԿԼԻԶ

Փորձագետների հարցման մեջ մեծ առավելությամբ առաջատար «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ Ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները» թեման «Լրաբեր» լրատվական եւ «Կրակնօրյա լրաբեր» լրատվական-վերլուծական ծրագրերի փետրվարի 1-ից 6-ի թողարկումներում 8-րդ տեղում էր (307 վրկ.): Իսկ փորձագետների կողմից կարելուությամբ երկրորդը նշված «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ» թեման՝ 7-րդը (318 վրկ.): Մյուս՝ փորձագետների գնահատմամբ կարելուությամբ 4-րդ՝ «Լեռնային Ղարաբաղի հարցով ԵԽ ԽՎ զեկուցող Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցն ու դրա արձագանքները» թեման ստացել էր 244 վրկ.՝ գրավելով 10-րդ տեղը:

Փորձագետների գնահատմամբ երրորդ՝ «Խորհրդարանական ընտրություններն Իրաքում եւ հետընտրական իրավիճակը» թեման «Հ2»-ի լրատվական էթերում որեւէ

կերպ չի շոշափվել: Նույն կերպ՝ նաեւ փորձագետների կողմից գերակա համարված այլ թեմաներ: Միաժամանակ, ինչպես «Յ1»-ը, «Յ2»-ը նույնպես տեղեկացրել է Ֆրանսիայի Աժ խոսնակ Ժան-Լուի Դեբրեի՝ հայերի ցեղասպանության խնդրով միջազգային փորձագետների հետազոտություն անցկացնելու առաջարկի մասին, դրանով իսկ «առաջ անցնելով» փորձագետներից, որոնք այդ թեման առանձնացրել են հաջորդ շաբաթվա իրադարձությունների մեջ: Եվ, ընդհակառակը, ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին, լուսաբանվել է դիտարկման միայն երկրորդ շաբաթվա ընթացքում:

Իսկ «Լրաբերի» եւ «Կիրակնօրյա լրաբեր»-ի առաջին վեց թեմաներից բացարձակ առավելություն են ունեցել ՅՅ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցերը (1898 վրկ.), ապա՝ կրոնական խնդիրներն ու կրոնական տարեթվերը (710 վրկ.), ՅՅ Ազգային ժողովի ընթացիկ գործունեությունը (509 վրկ.), միջազգային ծրագրերը եւ միջազգային կազմակերպությունների գործունեությունը ՅՅ-ում (506 վրկ.), Յայաստանի մարզերի իրադարձությունների խրոնիկան (465 վրկ.), ՅՅ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությունը (389 վրկ.): Այլ խոսքով՝ ուշադրության կենտրոնում են եղել ընթացիկ, խրոնիկայի բնույթ ունեցող իրադարձությունները: Ընդամին, լրատվական ծրագրերը հատուկ չեն շեշտադրել փորձագետների նշաններից տարբերվող կոնկրետ որեւէ իրադարձություն: Ավելի շուտ, իրադարձությունների բավականին լայն ընդգրկման պարագայում, բացակայում է կենտրոնացումը առավել օպերատիվ հետաքրքրություն ներկայացնող թեմաների վրա:

Երկրորդ ալիքի մեկնաբանական ծրագրերը, թեպետ, որպես կանոն, շոշափում են հասարակական նշանակության թեմաներ, սակայն դրանք էլ չեն նպաստում լսարանի կողմից հիմնական հրատապ իրադարձությունների՝ համահունչ ընկալելուն:

«ՇԱՆԹ»

Փետրվարի 1-ից 6-ի ժամանակահատվածում «Յորիզոն» լրատվական ծրագրում ուշադրության արժանանալու առումով առաջին տեղում նույն թեման էր, որն իբրեւ գլխավոր նշել էին փորձագետները՝ «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ Ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները» (874 վրկ.):

Փորձագետների կողմից կարեւորությամբ երկրորդը նշված «ԵԱԶԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ» թեման եզրափակել է ամենից լայնորեն լուսաբանվող թեմաների տասնյակը (335 վրկ.): Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորմանը վերաբերող այլ նյութերը, ինչպես նաեւ «ԵԽ ԽՎ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով զեկուցող Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցն ու դրա արձագանքները» (որը նույնպես փորձագետների կողմից առանձնացվել էր կարեւորների թվում) 3-րդ (482 վրկ.) եւ 8-րդ (373 վրկ.) տեղերում էին: Սրանք տվյալ խնդրի նկատմամբ լրատվական ծրագրի համահունչ վերաբերմունքի վկայություններ են:

Փորձագետների առանձնացրած եւս երկու թեմա՝ «Իրաքում խորհրդարանական ընտրություններն ու հետընտրական իրավիճակը» եւ «ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հայտարարությունն այն մասին, որ Ամերիկան չի պատրաստվում հարվածել Իրանին», նույնպես լուսաբանվել են «Յորիզոնի» թողարկումներում: Սակայն եթե նշված թեմաներից առաջինը բավարար ուշադրության է արժանացել

(6-րդ տեղ, 417 վրկ.), ապա երկրորդին ողջ շաբաթվա ընթացքում ծրագիրն անդրադարձել մեկ անգամ, տրամադրելով 105 վրկ. (32-րդ տեղ):

Փորձագետների կողմից առաջնային համարված մյուս թեմաներից, «Հորիզոնը» ուշադրության չի արժանացրել, մասնավորապես, «Ռուսաստանի՝ Փարիզյան ակումբին պարտքի մեծ մասի ժամկետից շուտ մարումը», «ՀՀ-ում ԱՄՆ հյուպատոսությունում կաշառակերության փաստերը» թեմաները: Վերջին թեման լուսաբանվել է բոլոր հետազոտված հեռուստաալիքների լրատվական ծրագրերում, բացառությամբ «Շանթի»: Իսկ «Շամիլ Բասաեւի հարցազրույցը բրիտնական «Կանալ 4» հեռուստաընկերությանը» թեման «Հորիզոնում» լուսաբանվել է միայն հետազոտության հաջորդ շաբաթվա (փետրվարի 7- 13) ընթացքում:

Եվ վերջապես, «Շանթը» երրորդ հեռուստաալիքն էր («Հ1»-ի եւ «Հ2»-ի հետ), որի լրատվական եթերում հնչել է Ֆրանսիայի ԱԺ խոսնակ Ժան-Լուի Դեբրեի՝ հայերի ցեղասպանության խնդրով միջազգային փորձագետների հետազոտություն անցկացնելու առաջարկը, որը փորձագետները կարելորել են դիտարկման հաջորդ ժամանակաշրջանում:

«Շանթի» հասարակական-քաղաքական «Հեռանկար» եւ «Երկրորդ հայացք» ծրագրերը դիտարկման ժամանակաշրջանում գլխավոր ուշադրությունը դարձրել են Դեւիդ Աթկինսոնի զեկույցին եւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրով ԵՆ ԽՎ բանաձեւին: «Հեռանկարի» թողարկումների թեմաներից է եղել նաեւ ընդդիմադիր խորհրդարանական խմբակցությունների վերադարձը ԱԺ, որը նույնպես փորձագետների կարծիքով հրատապ էր:

7-13 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, 2005 թ.

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Փետրվարի 7-ից 13-ի ժամանակահատվածում փորձագետները նախորդի համեմատ պակաս հստակ են առանձնացրել գլխավոր թեմաները: Ընդհանուր առմամբ նշված 21 իրադարձություններից առավել հաճախ հանդիպել են երեք թեմաներ.

1. Հյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը (12 միավոր),
 2. Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը (8 միավոր),
 3. Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխհրաձգությունը (5 միավոր):
- Մյուս թեմաները հավաքել են 3-ից 1 միավոր:

Անհրաժեշտ է նշել, որ երկրորդ հորիզոնականը զբաղեցրած « Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը» թեման փորձագետներն իբրեւ առաջնային արդեն նշել էին դիտարկման առաջին շաբաթում: Մյուս թեման՝ «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ», նույնպես կրկնվել է փորձագետների հարցման մեջ: Եվս մեկ թեմա՝ «ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի այցելությունը Եվրոպայի եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներ», շարունակում էր փորձագետների ուշադրության արժանանալ: Բացի այս, եթե փետրվարի 1-ից 6-ի հատվածում «Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխհրաձգությունը» թեման նշել էր միայն մեկ փորձագետ, ապա փետրվարի 7-ից 13-ը դա առաջին եռյակում էր: Ընդամին, այդ

իրադարձությանը «խաչվող» թեմաների շարքում փորձագետները նշել են նաև «Արմենիա-Լադա» ընկերության նախագահ Ռաֆայել Շահմուրադյանի սպանությունը Տոլյատիում» և «Հայաստանում քրեածին իրավիճակի սրումը» թեմաները: Վերջինիս տակ հասկացվում էին, առաջին հերթին, վերը նշված հանցագործությունները:

Ինչ վերաբերում է փետրվարի սկզբին կարելորագույնը համարված «Վրաստանի վարչապետ Չուրաբ ժվանիայի մահն ու դրան հաջորդած իրադարձությունները» թեմային, ապա, թեպետ տվյալ շաբաթում փորձագետները այն չէին նշել, բոլոր հետազոտվող հեռուստաալիքները շարունակում էին անդրադառնալ դրան, ճիշտ է՝ ոչ այնքան ինտենսիվ: Այս առումով առանձնանում էր «Շանթը», որի լրատվական լուսաբանումներում այդ թեման գրավել է վերին հորիզոնականներից մեկը (3-րդը):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայլուր» լրատվական ու «360 աստիճան» լրատվական-վերլուծական ծրագրերը փետրվարի 7-ից 13-ը ուշադրությունը կենտրոնացրել են ընթացիկ իրադարձությունների, կյանքի տարբեր բնագավառների խրոնիկայի վրա, ընդ որում՝ առավել շատ մշակույթի և գիտության բնագավառի իրադարձությունների (2272 վրկ.) և ՀՀ ԱԺ գործունեության (1658 վրկ.):

Փորձագետների կարելորածներից «Հ1»-ի լրատվական թողարկումներում առավել շատ լուսաբանվել են «Հրանտ Մաթեոսյանի 70-ամյակը և դրան նվիրված միջոցառումները» (622 վրկ.), «ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության այցը Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա գրավյալ տարածքներ» (390 վրկ.) և «Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը» (378 վրկ.) թեմաները:

Իսկ ընդհանուր առմամբ, փորձագետների նշած 21 թեմաներից 10-ը, այդ թվում՝ փորձագիտական հարցմամբ այս ժամանակաշրջանում առաջատար երեք թեմաները, ուղղակիորեն լուսաբանվել են «Հ1»-ի լրատվական եթերում. արդեն հիշատակված «Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը», ինչպես նաև՝ «Հյուսիսային Կորեայում և Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը» (264 վրկ), «Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխիրաձգությունը» (106 վրկ.):

Միեւնույն ժամանակ «Հայլուրը» լուսաբանել է գրող Օրհան Պամուկին Թուրքիայում դատական պատասխանատվության ենթարկելը (362 վրկ.), Թբիլիսիում Սբ. Աստվածածին եկեղեցու հայկական տապանաքարերը ջարդելը (37 վրկ.) և ներկայացրել է Իսպանիայում տեղի ունեցած հանրաքվեն՝ Եվրամիության սահմանդրության ընդունման հարցով (35 վրկ.): Այսինքն՝ շոշափել է թեմաներ, որոնք փորձագետները հիշատակել են հաջորդ՝ փետրվարի 14-20-ի ժամանակահատվածում՝ կարծես առաջ անցնելով դրանց նկատմամբ հասարակական հետաքրքրությունից:

«ԱԼՄ»

Փետրվարի 7-ից 13-ի ժամանակահատվածի «Օրեցօր» լրատվական ծրագրի հիմնական և նրա կիրակնօրյա լրատվական-վերլուծական թողարկումներում առավել ուշադրության են արժանացել ընթացիկ իրադարձությունները: Մասնավորապես ՀՀ ԱԺ ընթացիկ գործունեությանը հատկացվել 1679 վրկ.,

Հայաստանի մարզերից նորություններին՝ 1019 վրկ., եւ ներքաղաքական խրոնիկային՝ 973 վայրկյան:

Այդ ժամանակաշրջանի համար փորձագետների առավել հրատապ համարած թեմաներից ամենից շատ լուսաբանվել են «ՀՀ ԱԺ գարնանային նստաշրջանի ձախողված սկիզբը» (557 վրկ.), «Հրանտ Մաթեւսյանի 70-ամյակը եւ դրան նվիրված միջոցառումները» (307 վրկ.), «Հայաստանում քրեածին իրավիճակի սրումը» (186 վրկ.) եւ «Արմենիա-Լադա» ընկերության նախագահ Ռաֆայել Շահմուրադյանի սպանությունը Տոլյատիում» (147 վրկ.):

Ընդամին, փորձագետների նշած 21 թեմաներից «Օրեցօրը» լուսաբանել է միայն 6-ը, իսկ փորձագետների կարծիքով այդ ժամանակաշրջանի առաջնային երեք թեմաներից («Հյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը», «Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը», «Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխհրաձգությունը») ոչ մեկը ուղղակի լուսաբանում չի ունեցել:

Միեւնույն ժամանակ, «Օրեցօրը» անդրադարձել է Թբիլիսիում Սբ. Աստվածածին եկեղեցու հայկական տապանաքարերը ջարդելու (43 վրկ.) եւ ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովի Հայաստան կատարելիք այցի (92 վրկ.) թեմաներին, որոնք փորձագետները նշել են դիտարկման հաջորդ ժամանակաշրջանում:

«ԱԼՄ»-ի վերլուծական, մեկնաբանական ծրագրերը փետրվարի 7-ից 13-ը նույնպես անմիջականորեն չեն անդրադարձել փորձագետների նշած թեմաներին:

«ԱՐՄԵՆԻԱ»

«Ժամը» ծրագիրը հետազոտված լրատվական ծրագրերից միակն էր, որ փետրվարի 7-ից 13-ի ընթացքում առավել մեծ ուշադրության է արժանացրել ոչ թե ընթացիկ նորությունները, այլ կոնկրետ թեմա՝ «ՀՀ ԱԺ գարնանային նստաշրջանի ձախողված սկիզբը» (913 վրկ.), որը փորձագետները նույնպես նշել էին տվյալ ժամանակահատվածի համար: Խորհրդարանի ընթացիկ գործունեությունը նույնպես չի վրիպել «Ժամը» լրատվականի օբյեկտիվից՝ գրավելով երկրորդ տեղը (805 վրկ.): Բացի այդ, լրատվական ծրագիրը շարունակել է անդրադառնալ ընդդիմադիր խմբակցությունների խորհրդարան վերադառնալու խնդրին (238 վրկ.):

Փորձագետների հարցմամբ առաջին երեք տեղերը զբաղեցրած թեմաներից ուղղակիորեն լուսաբանվել է միայն «Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխհրաձգություն» թեման (55 վրկ., 33-րդ տեղ): Բավականին շատ ուշադրության է արժանացել «Արմենիա-Լադա» ընկերության նախագահ Ռաֆայել Շահմուրադյանի սպանությունը Տոլյատիում (254 վրկ., 13-րդ տեղ):

Փորձագետների հիշատակած 21 թեմաներից միայն եւս 2-ն են «Ժամը» լրատվականում ուղղակի լուսաբանում ունեցել՝ «Հրան Մաթեւսյանի 70-ամյակը եւ դրան նվիրված միջոցառումները» (235 վրկ.) եւ «ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի այցը Եվրոպայի եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներ» (35 վրկ.):

Վերջին թեմային «Էքսպրես» լրատվական վերլուծական ծրագիրը անդրադարձել է երեք անգամ: Այդքան էլ՝ Իսրայելա-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացին եւ մեկ անգամ՝ Հյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդրին: Այսպիսով «Էքսպրեսը» որոշ չափով փոխհատուցել է «Ժամը» լրատվական ծրագրում այս ժամանակահատվածի

հրատապ խնդիրներին ուշադրության բացակայությունը: «Արմենիայի» մյուս վերլուծական՝ «Իրականում» ծրագիրը, նույնպես շոշափել է մի շարք հրատապ թեմաներ, սակայն դրանցում չի եղել մեկը, որը լուսաբանված չլիներ «Ժամը» լրատվականում:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՅԵՌՈՒՄՏԱԱԼԻՔ

«Լրաբեր» եւ «Կիրակնօրյա լրաբեր» լրատվական ծրագրերում փետրվարի 7-ից 13-ը, ինչպես եւ նախորդ ժամանակաշրջանում, գերակայում էին ընթացիկ իրադարձություններն ու կյանքի տարբեր բնագավառների խրոնիկան: Առավել ակտիվորեն լուսաբանվում էին ՀՀ-ում մշակույթի եւ գիտության բնագավառի իրադարձությունները (1940 վրկ.), սոցիալական խնդիրները (1198 վրկ.), ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցերը (1074 վրկ.) եւ Հայաստանի մարզերից նորությունները (1012 վրկ.):

Այդ ժամանակահատվածի համար փորձագետների նշած 21 թեմաներից, «Հ2»-ի լրատվական եթերում ուղղակիորեն լուսաբանվել են իննը, այդ թվում՝ փորձագիտական հարցմամբ առաջատար երեքից երկուսը՝ «Խորայել-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը» (319 վրկ.), «Հյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը» (211 վրկ.):

Փորձագետների նշած բոլոր թեմաներից առավել շատ ուշադրության են արժանացել «Հայաստանում տուրիզմի զարգացման հեռանկարների վերաբերյալ «ՄակԿինզի» միջազգային խորհրդատվական ընկերության կանխատեսումները» (439 վրկ.) եւ «Հրանտ Մաթեոսյանի 70-ամյակը եւ դրան նվիրված միջացառումները» (349 վրկ.) թեմաները:

Բացի այդ, «Հ2»-ը շարունակում էր անդրադառնալ «Ընդդիմադիր խմբակցությունների խորհրդարան վերադառնալու խնդիրը» թեմային, որը հեռուստաընկերությունում առավել ակտիվորեն լուսաբանվողների շարքում 7-րդն էր (699 վրկ.):

«Լրաբերը» լուսաբանել է Թբիլիսիում Սբ. Աստվածածին եկեղեցու հայկական տապանաքարերը ջարդելու (35 վրկ.) եւ ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովի Հայաստան կատարելիք այցի թեմաները, որոնք փորձագետները առաջնային են համարել դիտարկման հաջորդ ժամանակաշրջանում:

«Հ2»-ի վերլուծական դիտարկված ծրագրերը չեն անդրադարձել փորձագետների նշած որեւէ թեմայի, դրանով իսկ չփոխհատուցելով լրատվական ծրագրերում այս ժամանակահատվածի հրատապ խնդիրներին ուշադրության բացակայությունը:

«ՇԱՆԹ»

Փետրվարի 7-ից 13-ի ժամանակահատվածում այս կամ այն թեմային հասարակական հետաքրքրության առաջնայնության բացակայությունը (ինչպես նշեցինք վերելում) արտացոլվել է նաեւ «Շանթի» լրատվական լուսաբանումներում: Եթե հեռուստաընկերության լուսաբանումը փետրվարի 1-ից 6-ը մեծապես համապատասխանում էր փորձագիտական գնահատականներին, ապա այս անգամ այն կենտրոնացել էր ընթացիկ իրադարձությունների եւ տարբեր բնագավառների խրոնիկայի վրա: Մասնավորապես, «Հորիզոն» լրատվական ծրագրում առավել շատ

ուշադրության են արժանացել սոցիալական (1093 վրկ.) եւ ներքաղաքական (849 վրկ.) հարցերը:

Փորձագիտական հարցման մեջ նշված 21 թեմաներից «Յորիզոնի» եթերում ուղղակիորեն լուսաբանվել է իննը: Փորձագետների նշած բոլոր երեք առաջնային թեմաները արտացոլվել են «Յորիզոնի» թողարկումներում. «Իսրայել-պաղեստինական հակամարտության կարգավորման գործընթացը (498 վրկ.), «Յյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը» (288 վրկ.), Երեւանի «ՏԵՑ»-ի շրջակայքում տեղի ունեցած արյունալի փոխհրաձգության հետաքննությունը (188 վրկ.):

Իսկ փորձագետների նշած թեմաներից «Յորիզոն» ամենից շատ ուշադրության է արժանացրել Խորհրդարանի գարնանային նստաշրջանի ձախողված սկզբին (614 վրկ.):

«Յորիզոնի» եթերում փետրվարի սկզբին փորձագետների նշած՝ «Շամիլ Բասաեւի հարցազրույցը բրիտանական «Կանալ 4» հեռուստաընկերությանը» թեմային մի փոքր ուշացումով անդրադարձը (278 վրկ.) արդարացվում է գոնե նրանով, որ հայկական ՉԼՄ-ներն այդ թեմային ընդհանրապես քիչ էին անդրադարձել: Բացի այդ, «Յորիզոնը» դիտարկված լրատվական ծրագրերից միակն էր, որը տեղեկացրեց փետրվարի 13-ին կայանալիք «Գրեմի» մրցանակաբաշխության մասին (287 վրկ.): Այս ժամանակահատվածում թեման նշվել է փորձագետներից մեկի կողմից եւ լուսաբանվել է հաջորդ շաբաթվա ընթացքում, սակայն միայն երկու հեռուստաընկերությունների՝ «Շանթի» եւ «Յ1»-ի լրատվական եթերում:

«2-րդ հայացք» շաբաթական հասարակական-քաղաքական հաղորդումն այս ժամանակահատվածում է քննարկել Յայաստանում քրեածին իրավիճակի սրման խնդիրը, ինչը հասարակական հետաքրքրության առումով արդարացված էր: Միաժամանակ, մյուս մեկնաբանական՝ «Յեռանկար» ծրագիրը հինգ թողարկումներում, այդ եւ Խորհրդարանի գարնանային նստաշրջանի ձախողված սկզբի թեմաներից բացի չի անդրադարձել փորձագետների նշած 21 թեմաներից եւ ոչ մեկին:

14-20 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 2005 թ.

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Փետրվարի 14-ից 20-ի ժամանակահատվածի համար փորձագետներն ընդհանուր առմամբ նշել են 15 իրադարձություն, որոնցից առաջին հնգյակում են՝

1. Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Յարիրիի սպանությունը (18 միավոր),
2. Կիտոյի արձանագրության ուժի մեջ մտնելը (7 միավոր),
3. Եվրոպական Միության սահմանադրության ընդունման հարցով հանրաքվեն Իսպանիայում (6 միավոր),
4. Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Յայաստան (6 միավոր)
5. Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Յարավային Կովկասի երկրներ (4 միավոր):

Փորձագետների նշած մյուս թեմաները հավաքել են 3-ից 1 միավոր: Դրանց թվում դարձյալ նշվել են Իրաքի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները եւ ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի այցը Եվրոպա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Փետրվարի 14-ից 20-ի ընթացքում փորձագետների կարելուրած 15 թեմաներից «Հայլուր» լրատվականի հիմնական եւ «360 աստիճան» լրատվական-վերլուծական ծրագրի թողարկումներում արտացոլվել են 8-ը: Ընդամենը, այդ ծրագրերի լուսաբանած իրադարձությունների նշանակալի մասը նշվել էր փորձագիտական նախորդ հարցումներում, որը սույն դիտարկման համատեքստում կարող է լավ ցուցանիշ համարվել:

Միեւնույն ժամանակ, «Հ1»-ի լրատվական ծրագրերը, ինչպես եւ նախորդ ժամանակահատվածում, կենտրոնացել են ընթացիկ իրադարձությունների եւ կյանքի տարբեր բնագավառների խրոնիկայի վրա: Առավել ուշադրության արժանացածներից առաջին 5 տեղերը զբաղեցնում են հենց իրադարձային եւ խրոնիկայի բնույթի թեմաները, որոնց մեջ առաջնությունը պատկանում է սպորտին (1564 վրկ.), միջազգային ծրագրերին եւ ՀՀ-ում միջազգային կազմակերպությունների գործունեությանը (1256 վրկ.), ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցերին (998 վրկ.), ՀՀ կառավարության ընթացիկ գործունեությանը (996 վրկ.), ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությանը (971 վրկ.):

«Հ1»-ի լրատվական եթերում փորձագետների նշած թեմաներից առավել լայնորեն լուսաբանվել է այս ժամանակաշրջանում փորձագետների կարծիքով առավել կարելուր իրադարձությունը՝ Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությունը եւ դրանից հետո այդ երկրում քաղաքական իրավիճակի զարգացումները (629 վրկ.): Կիտոյի արձանագրության ուժի մեջ մտնելը (փորձագետների համար առաջնայնության առումով երկրորդ իրադարձությունը) ստացել է 157 վայրկյան: Նկատելիորեն ավելի շատ ուշադրության են արժանացել փորձագետների նշած ռեյտինգային հնգյակը եզրափակող երկու թեմաները՝ Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Հայաստան (444 վրկ.) եւ Լավրովի այցը Հարավային Կովկասի երկրներ (84 վրկ.):

Բացի այս, ինչպես եւ նախորդ ժամանակահատվածում, «Հ1»-ի լրատվական եթերում ներկայացվել են թեմաներ, որոնք փորձագետները նշել են հաջորդ (փետրվարի 21-28) ժամանակահատվածի հարցման ընթացքում: Դրանք են՝ «Ռուսաստանի եւ Իրանի միջեւ պայմանագիրը՝ միջուկային թափոնների դուրս բերման մասին» եւ «ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարությունները Կալիֆորնիայի հայ համայնքի հետ հանդիպման ժամանակ»:

«ԱԼՄ»

ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությանը (673 վրկ.) եւ ՀՀ տնտեսության եւ ֆինանսների հարցերին (636 վրկ.) զուգահեռ «Օրեցօր» լրատվական ծրագրի եւ նրա կիրառության լրատվական-վերլուծական թողարկման առավել հաճախակի լուսաբանվող թեմաների եռյակում է նաեւ Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Հայաստան (619 վրկ.), որը փորձագետները նշել էին կարելուրների շարքում:

Փորձագետների կարծիքով մեծ հետաքրքրություն ներկայացնող երկու իրադարձություններից (Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությունը եւ Կիտոյի արձանագրության ուժի մեջ մտնելը), առաջինը տվյալ ժամանակաշրջանում լուսաբանվել է միայն 46 վրկ., իսկ երկրորդն ընդհանրապես ուշադրության չի արժանացել: Բացի այդ թեմաներից, փորձագետների նշած միայն

եւս երկու թեմաներ են արտացոլվել «Օրեցօրի» եթերում. «Էմ-Էս Էքսպլորեր» ընկերությանը (որի հիմնադիրներից էր «Ա1+» հեռուստաընկերությունը) ռադիոհեռարձակման արտոնագիր չտրամադրելը (185 վրկ.) եւ Երեւանում «Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ. 1988 - 94 թթ.» հանրագիտարանային հրատարակության շնորհանդեսը (131 վրկ.): Միեւնույն ժամանակ, հեռուստաընկերության լրատվական եթերում շարունակվել են լուսաբանվել նախորդ հարցումներում փորձագետների նշած թեմաները:

«ԱԼՄ»-ի մեկնաբանական ծրագրերը այս ընթացքում օպերատիվ եւ հրատապ իրադարձությունների լուսաբանմանը որեւէ Էական բան չեն ավելացրել:

«ԱՐՄԵՆԻԱ»

«Ժամը» լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումների «եթերային առաջատարները» փետրվարի 14-ից 20-ի ընթացքում ընթացիկ իրադարձություններն ու խրոնիկան արտացոլող երկու թեմաներ էին (ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությունը՝ 889 վրկ. եւ ՀՀ տնտեսության ու ֆինանսների հարցերը՝ 779 վրկ.), ինչպես նաեւ՝ Բուդապեշտում ադրբեջանական սպա Ռաֆիլ Սաֆարովի կողմից հայ սպա Գուրգեն Մարգարյանի սպանության տարելիցն ու այդ գործով դատավարությունը (816 վրկ.):

Դրանց նոր միայն հաջորդում է այդ ժամանակաշրջանում փորձագետների առավել կարեւորած թեմաներից մեկը՝ Ռուսաստանի արտգործնախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Հայաստան (783 վրկ.), իսկ Ռուսաստանի արտգործնախարարի Հարավային Կովկասի երկրներ այցին տրամադրվել է 211 վայրկյան:

Ընդհանուր առմամբ, փորձագետների նշած 15 թեմաներից, «Ժամը» լրատվականի եթերում տեղ են գտել 6-ը: Ըստ փորձագետների թիվ մեկ թեման (Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությունը եւ այդ երկրի քաղաքական իրավիճակի զարգացումները), 12-րդն էր «Ժամը» ծրագրի հիմնական թողարկումներում (292 վրկ.): Իսկ նույն փորձագետների կարծիքով կարեւորությամբ 2-րդ եւ 3-րդ թեմաները՝ Կիտոյի արձանագրության ուժի մեջ մտնելը եւ Եվրոպական Միության սահմանադրության ընդունման հարցով հանրաքվեն Իսպանիայում, ընդհանրապես չեն արտացոլվել լուսաբանումներում:

Վերջին երեք թեմաներից երկուսի ուշադրության բացակայությունը նշանակալի չափով փոխհատուցվել է «Էքսպրես» լրատվական-վերլուծական ծրագրի ակտիվ լուսաբանմամբ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՂ ՀԵՌՈՒՍԱԿԱԼԻՔ

Փետրվարի 14-20-ի ընթացքում փորձագետների կողմից իբրեւ առավել կարեւորներ նշված 15 թեմաներից 10-ը (այդ թվում՝ 4 առաջնայինները) արտացոլվել են «Լրաբեր» ծրագրի հիմնական եւ «Կիրակնօրյա լրաբեր» լրատվական-վերլուծական ծրագրի թողարկումներում: ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Հայաստան լուսաբանված թեմաներից 4-րդն էր (855 վրկ.): Իսկ նորությունների եթերի երեք առաջատարներն ընթացիկ իրադարձությունները եւ կյանքի զանազան բնագավառների խրոնիկան էին. ՀՀ տնտեսություն եւ ֆինանսներ (1893 վրկ.), ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեություն (968 վրկ.), ՀՀ կառավարության ընթացիկ գործունեություն (932 վրկ.):

Բացի այս, հեռուստաընկերության լրատվական ծրագրերում շարունակվում էր նախորդ հարցմամբ փորձագետների նշած մի շարք թեմաների լուսաբանումը: Եվ

ասես առաջ անցնելով հասարակական հետաքրքրությունից, եթերում հաղորդագրություններ են եղել ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի եվրոպական այցի եւ ռուս-իրանական միջուկային համագործակցության մասին: Այս թեմաները փորձագետներն առաջնային են համարել հաջորդ ժամանակաշրջանում (21-28 փետրվարի):

«ՅԶ»-ի մեկնաբանական ծրագրերը այս ընթացքում օպերատիվ եւ հրատապ իրադարձությունների լուսաբանմանը որեւէ էական բան չեն ավելացրել:

«ՇԱՆԹ»

Փետրվարի 14-20-ի ընթացքում «Յորիզոն» լրատվական ծրագրում առավել շատ լուսաբանվել է ՌԴ արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Լավրովի այցը Վրաստան (863 վրկ.), ինչը տեղի էր ունեցել նրա Յարավային Կովկաս այցի շրջանակներում (իրադարձություն, որը փորձագիտական հարցմամբ 5-րդ տեղում էր): Լայնորեն լուսաբանված թեմաներից երրորդը նույնպես Սերգեյ Լավրովի պաշտոնական այցն էր, բայց Յայաստան (742 վրկ.):

Տվյալ ժամանակաշրջանի համար փորձագետների կողմից առավել հրատապ համարված եւս երկու թեմա «Շանթի» լրատվական եթերի առաջատարների յոթնյակում են: Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Յարիրի սպանությունը եւ այդ երկրում քաղաքական զարգացումները, որ առաջատարն էր փորձագետների հարցմամբ, «Յորիզոնում» հինգերորդն էր (622 վրկ.): Իսկ Իրաքի հետընտրական իրավիճակը, որ փորձագիտական հարցմամբ բաժանում էր 6-8-րդ տեղերը՝ 7-րդը (436 վրկ.):

Բացի այդ, հեռուստաալիքի լրատվական ծրագրերի հիմնական թողարկումներում շարունակվում էր նախորդ հարցմամբ փորձագետների նշած մի շարք թեմաների լուսաբանումը: Դրանցից մեկը՝ «Յյուսիսային Կորեայում եւ Իրանում միջուկային զենքի մշակման խնդիրը», նույնիսկ «Շանթի» լրատվական եթերի առաջատարներից էր՝ 682 վայրկյան լուսաբանումով գրավելով 4-րդ տեղը:

«Շանթի» մեկնաբանական ծրագրերը, այսինքն՝ «Դիրքորոշումը» եւ «2-րդ հայացք»-ը այդ ժամանակահատվածի համար փորձագետների նշած առավել հրատապ խնդիրներին չեն անդրադարձել:

21-28 ՓԵՏՐՎԱՐԻ, 2005թ.

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Փետրվարի 21-ից 28-ի ընթացքում փորձագետներն ընդհանուր առմամբ նշել են 18 իրադարձություն, որոնցից առավել հաճախ հիշատակվել են 6-ը.

1. ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահներ Ջորջ Բուշի եւ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը Բրատիսլավայում (18 միավոր),
2. ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի այցը Եվրոպա (5 միավոր),
3. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում ընդդեմ Ռուսաստանի Չեչնիայի բնակիչների հայցի բավարարումը (5 միավոր),
4. Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի այցը Յայաստան (5 միավոր),
5. ՅՅ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարությունները Կալֆորնիայի հայ համայնքի հետ հանդիպման ժամանակ (4 միավոր),

6. Կառավարող կոալիցիայի անդամ «Օրինաց երկիր» եւ Հայաստանի Հանրապետական կուակցությունների միջեւ հարաբերությունների սրումը (4 միավոր):

Փորձագետների նշած մյուս թեմաները ստացել են 3-ից 1 միավոր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Փետրվարի 21-28-ի համար փորձագետների կողմից կարելորված 18 թեմաներից 13-ը լուսաբանվել են «Հայլուր» լրատվական ծրագրի հիմնական եւ «360 աստիճան» լրատվական-վերլուծական ծրագրի տվյալ ժամանակահատվածի թողարկումներում: Սակայն դրանք եթերի առաջատարների շարքում չեն եղել. փորձագետների նշած թեմաներից ամենից շատ լուսաբանում ստացած՝ Սումգայիթում հայկական շարժերի տարելիցին նվիրված միջոցառումների լուսաբանումը գրավել է 7-րդ տեղը (598 վրկ.): Իսկ առավել մեծ ուշադրություն նվիրվել են ընթացիկ իրադարձություններին եւ կյանքի տարբեր բնագավառների խրոնիկային՝ սպորտին (1882 վրկ.), ՀՀ մշակույթի եւ գիտության բնագավառի իրադարձություններին (1642 վրկ.), ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությանը (1316 վրկ.), ՀՀ-ում միջազգային կազմակերպությունների գործունեությանը (1166 վրկ.):

Հետազոտության նախորդ փուլերում փորձագետների նշած մի շարք թեմաներ շարունակում էին մնալ «Հ1»-ի լրատվական ծրագրերի ուշադրության կենտրոնում, թեպետ դարձյալ լուսաբանման աննշան ծավալներով:

«Հ1»-ի «5-րդ ալիք» մեկնաբանական ծրագիրը, ինչպես եւ նախորդ ժամանակահատվածներում, փորձագետների նշած առավել հրատապ խնդիրներին չի անդրադարձել:

«ԱԼՄ»

«Օրեցօր» լրատվական ծրագրի հիմնական եւ նրա կիրակնօրյա լրատվական-վերլուծական թողարկումներում առավել շատ տեղ հատկացվել է «ԱԼՄ» հեռուստաընկերության սեփականատեր Տիգրան Կարապետյանի Հայաստանի մարզեր կատարած այցերին (1406 վրկ.): «Օրեցօրի» եթերում առաջատար 12 թեմաներից 10-ը նվիրված էին ընթացիկ իրադարձություններին եւ տարբեր բնագավառների խրոնիկային, այդ թվում՝ ներքաղաքական կյանքի խրոնիկային (1098 վրկ.) եւ ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությանը (622 վրկ.):

Փորձագետների կողմից հրատապների թվում նշված թեմաներից առավել շատ լուսաբանում ստացել է կապիտալ շինարարության հարցերով ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Զոհարյանի աշխատանքային խորհրդակցությունը կառավարության անդամների հետ (497 վրկ.):

Փորձագետների հարցմամբ առաջատար թեման՝ «ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահներ Ջորջ Բուշի եւ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը Բրատիսլավայում», «Օրեցօրում» 26-րդ տեղում էր (150 վրկ.), իսկ հաջորդ երկու թեմաները, որ փորձագետներն առանձնացրել էին իբրեւ առաջնային («ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի այցը Եվրոպա» եւ «Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում ընդդեմ Ռուսաստանի Չեչնիայի բնակիչների հայցի բավարարումը») ծրագրում ընդհանրապես չեն լուսաբանվել:

Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի Յայաստան կատարած այցն էականորեն ավելի շատ ուշադրության է արժանացել (350 վրկ.), քան փորձագետների կողմից առավել հրատապ նշված մյուս թեման՝ «ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարությունները Կալֆորնիայի հայ համայնքի հետ հանդիպման ժամանակ» (89 վրկ.): Ընդհանուր առմամբ, փորձագետների կողմից իբրեւ կարելուր նշված 18 թեմաներից «Օրեցօրում» լուսաբանվել է միայն 5-ը:

«ԱԼՄ»-ի դիտարկված մեկնաբանական ծրագրերը չեն անդրադարձել տվյալ ժամանակահատվածի համար փորձագետների կողմից առավել հրատապ համարված թեմաներին:

«ԱՐՄԵՆԻԱ»

«Ժամը» լրատվական ծրագրի փետրվարի 21-28-ի հիմնական թողարկումներում առավել շատ լուսաբանված թեմաների թվում առաջին 10 տեղերը զբաղեցնում են ընթացիկ իրադարձություններին եւ կյանքի տարբեր բնագավառների խրոնիկային նվիրվածները: Մասնավորապես, նորությունների եթերի առաջատարներն էին ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնյաների այցերը (810 վրկ.), մայրաքաղաքային իրադարձությունների խրոնիկան (787 վրկ.) ու ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությունը (732 վրկ.):

Երկրորդ տասնյակը բացում է փորձագետների կողմից ամենահրատապների մեջ նշված «ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարությունները Կալֆորնիայի հայ համայնքի հետ հանդիպման ժամանակ» թեման (356 վրկ.): Իսկ փորձագիտական հարցման առաջատար՝ «ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահներ Ջորջ Բուշի եւ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը Բրատիսլավայում» թեման 23-րդ տեղում էր (175 վրկ.): Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի Յայաստան կատարած այցին հատկացվել է 286 վայրկյան:

Ընդհանուր առմամբ, «Ժամը» լրատվականում լուսաբանվել են փորձագետների կողմից առավել հրատապ համարված 18 թեմաներից 7-ը:

«Իրականում» մեկնաբանական ծրագիրը մանրամասն անդրադարձել է երկու թեմաների՝ Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի այցին Յայաստան եւ ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարություններին:

Փետրվարի 21-ից 28-ը փորձագետների գնահատմամբ առավել կարելուրված իրադարձություններից 9-ը արտացոլվել են «Էքսպրես» վերլուծական ծրագրում. Սումգայիթի ջարդերի տարելիցին նվիրված միջոցառումները (6 անգամ), ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահների հանդիպումը Բրատիսլավայում (6 անգամ), ԱՄՆ նախագահի այցը Եվրոպա (3 անգամ), Կառավարող կոալիցիայի անդամ «Օրինաց երկիր» եւ Յայաստանի Յանրապետական կուակցությունների միջեւ հարաբերությունների սրումը (3 անգամ), Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Յարիրի սպանության քաղաքական հետեւանքները (3 անգամ), Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի այցը Յայաստան (2 անգամ), «Օսկարի» մրցանակաբաշխությունը (2 անգամ), երկրաշարժը Իրանում (2 անգամ), ահաբեկչությունը Իրաքի Էլ- Խիլա քաղաքում (1 անգամ): Բացի այդ՝ «Էքսպրեսը» շարունակում էր անդրադառնալ նախկինում փորձագետների նշած որոշ թեմաների:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՅԵՌՈՒՄՏԱԱԼԻՔ

«Լրաբերի» հիմնական եւ «Կիրակնօրյա լրաբեր» լրատվական-վերլուծական ծրագրի փետրվարի 21-ից 28-ի թողարկումներում առավել շատ ուշադրություն է հատկացվել կյանքի տարբեր բնագավառների ընթացիկ իրադարձություններին, մասնավորապես՝ ՀՀ-ում միջազգային ծրագրերին եւ միջազգային կազմակերպությունների գործունեությանը (1371 վրկ.), ՀՀ նախագահի եւ նրա աշխատակազմի ընթացիկ գործունեությանը (1294 վրկ.), սոցիալական հարցերին (1105 վրկ.):

Փորձագետների կարծիքով տվյալ ժամանակաշրջանի թիվ մեկ իրադարձությունը՝ «ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահներ Ջորջ Բուշի եւ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը Բրատիսլավայում» «Հ2»-ի լրատվական եթերում ստացել է 394 վայրկյան: Իսկ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի բուն այցը Եվրոպա (փորձագետների կարծիքով հրատապությամբ երկրորդը), առավել լուսաբանված թեմաների շարքում 4-րդն էր (941 վրկ.):

Ըստ փորձագետների հրատապությամբ 3-4-րդ տեղերը բաժանած թեմաներից («Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի այցը Հայաստան » եւ «Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում ընդդեմ Ռուսաստանի Չեչնիայի բնակիչների հայցի բավարարումը») առաջինը արժանացել է ուշադրության (361 վրկ.), իսկ երկրորդը՝ ոչ:

Ընդհանուր առմամբ, փորձագետների կողմից առավել հրատապ համարված 18 թեմաներից «Հ2»-ի լրատվական ծրագրերում լուսաբանվել է 13-ը: Բացի այդ, հետազոտության նախորդ փուլերում փորձագետների նշած մի շարք թեմաներ մնացել են սորությունների թողարկումների ուշադրության կենտրոնում:

«Խոսքի իրավունք» եւ «Զորքորդ ստուդիա» ծրագրերը այդ ժամանակաշրջանում մի քանի անգամ անդրադարձել են փորձագետների կողմից առավել հրատապ համարված եւ դարաբաղյան հակամարտությանը (մասնավորապես՝ Սումգայիթի ջարդերի տարելիցին) վերաբերող իրադարձություններին:

«ՇԱՆԹ»

Փետրվարի 21-ից 28-ի ընթացքում փորձագետների հարցմամբ առավել կարելոր թեմաների անվիճելի առաջատարը՝ «ԱՄՆ եւ ՌԴ նախագահներ Ջորջ Բուշի եւ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը Բրատիսլավայում», լուսաբանման ծավալով երկրորդն էր «Հորիզոնի» հիմնական թողարկումներում (1004 վրկ.): Դրան գերազանցել է «Խոջալուի իրադարձությունները ցեղասպանություն ճանաչելու մասին Ադրբեջանի պահանջը» թեման (1073 վրկ.), որն ընդհանրապես փորձագետները չէին նշել:

Ընդհանուր առմամբ, փորձագետների նշած 18 թեմաներից «Հորիզոնի» եթերում տեղ է հատկացվել 11-ին: Այդ թվում՝ Սումգայիթում հայկական ջարդերի տարելիցին նվիրված միջոցառումների լուսաբանումը 4-րդն էր (637 վրկ.):

Փորձագիտական հարցմամբ 2-4-րդ տեղերը բաժանած թեմաներից չի լուսաբանվել միայն «Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում ընդդեմ Ռուսաստանի Չեչնիայի բնակիչների հայցի բավարարումը» թեման: ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի Եվրոպա կատարած այցը ստացել է 330 վրկ., իսկ Կովկասում եւ Կենտրոնական Ասիայում ՆԱՏՕ-ի հատուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնսի այցը

Հայաստան՝ 174 վայրկյան: «ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսի հայտարարությունները Կալֆորնիայի հայ համայնքի հետ հանդիպման ժամանակ» թեման (որ նույնպես փորձագետները առաջնային էին համարել)՝ ստացել է 341 վայրկյան:

Բացի այս «Հորիզոնի» եթերում շարունակվում էր անդրադարձը հետազոտության նախորդ փուլերում փորձագետների կարելուած թեմաներին:

«Հեռանկար» մեկնաբանական ծրագիրը իր վեց թողարկումներից երեքը նվիրել է հետազոտության տարբեր փուլերում փորձագետների կողմից այս կամ այն կերպ հիշատակված թեմաներին. դարաբաղյան հակամարտության պատմությանն ու կարգավորման գործընթացին (երկու անգամ) եւ ՀՀ ԱԺ գարնանային նստաշրջանի ձախողված սկզբին՝ նոր նիստերի մեկնարկի համատեքստում (մեկ անգամ):

VII. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

1) Հայաստանի առաջատար հեռուստաալիքները, որոնք ինչպես սոցիոլոգիական հարցումների, այնպես էլ լսարանի ուսումնասիրման այլ մեթոդների արդյունքներով բնակչության համար տեղեկատվության հիմնական աղբյուր են, իրենց լրատվական թողարկումներում չեն լուսաբանում օրախնդիր թեմաների եւ իրադարձությունների նշանակալի մասը, դրանով իսկ սահմանափակելով տեղեկացված լինելու լսարանի իրավունքն ու անտեսելով նրա պահանջմունքները:

2) Ի տարբերություն երկրի քաղաքական ապագայի համար վճռորոշ ժամանակաշրջանների (տարբեր մակարդակների ընտրություններ, հանրաքվեներ), երբ, համաձայն նախորդ մոնիտորինգների արդյունքների, առաջատար հեռուստաալիքները ակնհայտորեն պաշտպանում են գործող իշխանությունների ներկայացուցիչների շահերը, սույն հետազոտությունը չի արձանագրել եթերում այս կամ այն քաղաքական դիրքորոշումների գերակշռություն:

3) Միեւնույն ժամանակ, անհրաժեշտ է նշել առանցքային մի ամբողջ շարք հարցերի շուրջ առաջատար քաղաքական եւ հասարակական գործիչների տեսակետները ներկայացնելու՝ հեռուստաընկերությունների որոշակի պասիվությունը: Այդպիսով, հրապարակային քաղաքականության կուլտուրայի ձեւավորման մեջ ՉԼՄ-ների ավանդը դառնում է անբավարար:

4) Հետազոտված հեռուստաալիքների մեծամասնության վերլուծական ծրագրերը նույնպես բավարար չափով չեն նպաստում, որ լսարանը լավագույնս կողմնորոշվի տեղեկությունների հոսքում:

5) Մասնավորապես, միջազգային հիմնախնդիրները եւ սոցիալական հարցերը, որոնք ըստ վերջին տարիների բոլոր սոցիոլոգիական հարցումների ամենից շատ են հետաքրքրում լսարանին, հետազոտված ՉԼՄ-ների ծրագրային քաղաքականության մեջ գերակա չեն:

6) Միաժամանակ, հեռուստաալիքները մեծ ուշադրություն են դարձնում պետական մարմինների եւ երկրի բարձրագույն ղեկավարության, տվյալ հեռարձակող ընկերությունների վրա որոշակի ազդեցության լծակներ ունեցող քաղաքական գործիչների ու գործարարների ընթացիկ, ամենօրյա գործունեությանը: Թեպետ նման տեղեկատվությունը լսարանի արտահայտած պահանջմունքներից չէ:

**Երեւանի մամուլի ակումբը շնորհակալություն է
հայտնում Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությանը,
«ԱԼՄ», «Արմենիա», «Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք»
եւ «Շանթ» հեռուստաընկերություններին՝ մոնիտորինգի
ընթացքում ցուցաբերած տեխնիկական
աջակցության համար:**